

**OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ PENTRU ȘCOLI/SECȚII CU
PREDARE ÎN LIMBA MINORITĂȚILOR ȘI PENTRU ROMÂNII DIN DIASPORA**
**SECȚIUNEA B Limba și literatura română pentru școli/secții cu predare în limbile altor
minorități și pentru românii din diaspora**
Etapă națională
11 aprilie 2025
Clasa a XI-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.
- Răspunsurile date nu vor avea titlu sau motto.
- Punctajul total este de 100 de puncte.

Citește fiecare dintre textele date pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

A. Un băietan voinic — barba de-abia-i mijește, și sub căciulă de oaie părul creț și des... și niște ochi blânzi — și mintos tânăr. Când a plecat de acasă să meargă la București p-atâția ani în școli, mama lui — de treabă femeie! — l-a sărutat de-atâtea ori, i-a potrivit părul, i-a netezit căciula și iar l-a sărutat, și i-a zis:

– Niță, mamă, te duci frumos și sănătos: să-ți ajute Dumnezeu și Maica Domnului să-mi vii înapoi tot așa. [...]

Trei ani de-o neclintită monotonie... Aceleași ceasuri... aceiași pași... trei ani întregi! Al patrulea, deși se anunțase de la început a urma aceeași neabătută cale, păstra pentru mai târziu o noutate, o ciudată surprindere.

Alături cu seminarul, o casă veche boierească... De la ferestrele și de pe pridvorul din spatele ei, se vedea peste zid în curtea de recreație a școlii. Odată, într-o zi de sărbătoare, Niță se plimba singur prin curte cu o carte în mână: rămăsese în școală să se prepare de examenele apropiate. Era o dogmă încâlcită: el ocolea curtea repețind pe de rost cu cartea-nchisă-n mână. Anevoie se putea ține minte așa fraze torturate... Deschise iar cartea...

Trecând prin dreptul zidului, seminaristul tresări; un ghemotoc de hârtie îl lovi pe mână și alunecând peste cartea deschisă sări cât colo înaintea lui. Niță se opri pe loc... Neapărat iar o glumă a vreunui camarad... un miez de pâine muiat în cerneală... sau cine știe ce.

Se uită-mprejur... în curtea școlii nimeni... Lovitura venise dinspre casele de-alături... Ridică ochii în sus și văzu la cea mai apropiată fereastră vecină, care era deschisă, perdelele mișcându-se ca și cum ar fi fost cineva ascuns îndărăt... Ce-o fi? Să vedem... Seminaristul s-alecă și luă ghemotocul: era ceva înfășurat înăuntru... Voi să-l desfăcă. O înțepătură... Un ac cu gămălie! Ce păcăleală proastă! Supărat trânti ghemotocul și începu să șteargă degetul împuns în vârful căruia, după fiece storsătură, creștea repede la loc o mărgea mare roșie.

Ghemotocul izbit cu necaz în pământ se desfăcu... Între cutele lui o floare!... Cu mirare și cu mai multă luare aminte ca-ntâia oară, el ridică binișor hârtia... în adevăr era o garoafă – ca sângele ce-i curgea din deget – ruptă de curând...

Desfăcu atunci mai bine... Ceva scris...

Trupul tânăr se simți furnicat din creștet până-n tălpi de un fior fierbinte... Căldura toată i se urcă la frunte... Ascunse în sân hârtia și floarea, cercetă de jur împrejur cu ochii să nu fi văzut cineva din școală cele petrecute, și fugi înăuntru fără a mai cuteza să ridice ochii la fereastra unde se mișcau perdelele.

Bolnav... Friguri și bătaie de inimă, încât nu se putea ține pe picioare. Părintele-director s-a convins că e rău băiatului și l-a trimis să se odihnească. Niță s-a suit în dormitor, s-a aruncat în pat, a scos din sân floarea și biletul ș-a citit încă odata, iar, și mereu:

“Ești frumos... Dacă ai vrea, te-aș iubi mult”.

...Dacă ar vrea!...

Ion Luca Caragiale, *Păcat*

B.

În mod cert, oamenilor le este mai ușor să participe la viața socială gândind totul în categorii fixe determinate de vârstă, gen, clasă etc. E facil să-i plasăm pe ceilalți sub etichete prefabricate,

căci, de cele mai multe ori, e la-ndemână și, indubitabil, mai comod să trăim după prejudecăți și convenții care ne orientează traviul etic. Cred că și prejudecățile legate de tinerețe pot adânci anxietățile și fricile omului la fel ca cele legate de bătrânețe. Iar asta se întâmplă tocmai prin maximalizarea opțiunilor. „A avea întreaga viață înainte”, oricât ar suna de încurajator, de multe ori nu este și, de fapt, cred tot mai mult că în mod fundamental nu este o formulă realistă. [...] De cealaltă parte, cred că, odată ajuns la vârsta de mijloc, modul în care omul privește retrospectiv spre ce a fost tinerețea și, prospectiv, își construiește experiența bătrâneții reflectă foarte bine cât de toxic funcționează aceste două constructe. Nu cred într-o criză a vârstei de mijloc, cred că ceea ce, în termenii unui stigmat absolut, alegem să numim „criză” este momentul sucombării sub presiunea socială care ne împinge tot mai mult spre „locul liniștit al desăvârșirii și al sfârșitului”. Altfel spus, e un teren neutru, al scoaterii omului în afara schemelor sociale. „A fi prea bătrân pentru a te aventura să”, „a fi prea bătrân pentru a te îmbrăca sau a te comporta într-un anume fel”. Nu întâmplător, oamenii refuză activ să-și asume organicitatea fenomenului de maturizare fizică și aproape că fetișizează tinerețea. Paradoxul face ca, de multe ori, omul „tânăr” să nu-și asume această tinerețe sau ca omul „bătrân” să nu trăiască ca atare. Acest lucru cred că mai pune pe lista constructelor sociale reale două categorii asupra cărora avem o înțelegere mai mult socială decât biologică.

La 27 de ani simt că trăiesc tinerețea și bătrânețea deopotrivă. Mă gândesc de multe ori că, în siajul teoriilor de gen care deconstruiesc tiparele binarului feminin-masculin, poate ar merita și tinerețea un demers mai științific și o teoretizare serioasă. Mă întreb cum ar fi să nu ne mai aplecăm atât de dihotomic asupra binomului tinerețe-bătrânețe și cum ar fi să gândim aceste categorii, pur și simplu, în termenii unui construct social, dispensându-le de orice marcă socială și temporală. Într-o lume în care delimitările dintre vârste și prejudecățile care le însoțesc și-au pierdut, din multe puncte de vedere, relevanța – căci există pensionari abia trecuți de 45 de ani laolaltă cu oameni trecuți de 60 mobilizați de dorințe și care încă trăiesc pe o insulă de posibilități, când există oameni de 20 de ani osificați într-o viață monocordă și alții de 60 cu o viață socială fulminantă –, cred că definițiile celor două etichete nu se găsesc în cifre, deloc.

[...]

Am început să scriu textul acesta într-un bar de pe Calea Victoriei 120. Lângă mine stă un cuplu, amândoi trecuți bine de 70. Râd, beau vin și fumează, par a fi doi îndrăgostiți aflați la început, cu toată stângăcia și bizareria implicate de context. „Oxitocina lor e contagioasă”, încă nu am văzut pe nimeni să râdă atât de genuin, să se bucure atât de viu și de emoționant de prezența celuilalt – în seara aceea, cei doi mi s-au părut a fi singurii tineri de la o terasă populată de oameni ale căror vârste nu depășeau în medie 45 de ani. Această scenă mă îndreptățește să cred că tinerețea nu e o vârstă, ci se trăiește și arată exact așa.

(Ioana Moroșan, *Tinerii bătrâni și bătrânii tineri. Cum mai măsurăm tinerețea?*, dilemaveche.ro)

Subiectul I

(30 de puncte)

1. Exemplifică o funcție a limbajului existentă în ambele texte suport. **5 puncte**
2. Ilustrează un registru stilistic identificat în textul lui Ion Luca Caragiale. **5 puncte**
3. Prezintă un procedeu/o tehnică de realizare a portretului, prin raportare la textul lui Ion Luca Caragiale. **5 puncte**
4. Menționează un aspect, din al doilea paragraf al textului *Tinerii bătrâni și bătrânii tineri. Cum mai măsurăm tinerețea?* de Ioana Moroșan, cu care ești de acord/nu ești de acord, justificându-ți alegerea. **5 puncte**
5. Susține-ți opinia despre semnificația următoarei secvențe din textul B: *Cred că și prejudecățile legate de tinerețe pot adânci anxietățile și fricile omului la fel ca cele legate de bătrânețe. Iar asta se întâmplă tocmai prin maximalizarea opțiunilor. „A avea întreaga viață înainte”, oricât ar suna de încurajator, de multe ori nu este și, de fapt, cred tot mai mult că în mod fundamental nu este o formulă realistă.* **5 puncte**

Notă! Niciun răspuns nu va depăși 100 de cuvinte.

Subiectul al II-lea

(35 de puncte)

Redactează un dialog de 150-250 de cuvinte, care să prezinte o polemică dintre un adolescent și bunicul său, pornind de la citatul din al doilea fragment dat: „*A avea întreaga viață înainte, oricât ar suna de încurajator, de multe ori nu este și, de fapt, cred tot mai mult că în mod fundamental nu este o formulă realistă.*” Scrie patru replici, cu câte două argumente pentru fiecare interlocutor, în care vei face referire la cele două texte sau la alte opere literare.

Notă!

Pentru **conținut**, vei primi 30 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

Subiectul al III-lea

(35 de puncte)

Scrie un eseu structurat, de minimum 400 de cuvinte, despre modul cum oamenii se raportează la experiența dragostei în diferite etape ale vieții, valorificând cele două texte suport.

În redactarea eseului, vei avea în vedere:

- precizarea unui mod de raportare la experiența dragostei în diferite etape ale vieții,;
- ilustrarea modului precizat prin exemple relevante din cele două texte date;
- prezentarea unei asemănări și a unei deosebiri de viziune referitoare la *experiența dragostei în diferite etape ale vieții*, în textele date;
- stabilirea unor legături între experiența de lectură/culturală și experiența de viață referitoare la *experiența dragostei în diferite etape ale vieții*.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi 30 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

Notă!

Respectarea, în eseu, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

Punctajul pentru redactare se acordă numai dacă eseu are minimum 400 de cuvinte.

Inserarea de citate critice necomentate sau nerelevante pentru tema dată atrage după sine neacordarea punctajului maxim.